

Bilag 2 til underbilag.

Undervisningsministeriets byggeforskningsudvalg for skolebyggeriet.

Januar 1956.

Besvarelse af folketingsudvalgets spørgsmål 2.

Der ønskes en redegørelse for de økonomiske virkninger af ministerens forslag.

Indledning.

I undervisningsministeriets byggeforskningsudvalg har man som et led i visse af udvalgets egne arbejdsopgaver indgående beskæftiget sig med mulighederne for at belyse virkningerne i flere henseender af ministerens lovforslag, og man er derved kommet til den opfattelse, at det ikke er muligt at udtale sig med tilstrækkelig sikkerhed om de totale økonomiske virkninger af dette forslag eller af de andre forelagte strukturforslag.

Som begrundelse for denne opfattelse skal følgende anføres:

Centraliseringen.

Ved den praktiske gennemførelse af hvert af de tre foreliggende strukturforslag måtte der — som også forudsat i forslagene — finde en mere eller mindre stærk centralisering sted af landkommunernes skolevæsen.

Imidlertid er det ganske øjensynligt, at omfanget af en centralisering og formen for denne vil variere meget betydeligt fra amt til amt, idet en lang række forskellige geografiske, befolkningsmæssige, sociologiske, skolemæssige og økonomiske forhold vil gøre sig gældende. I denne forbindelse må man også erindre sig kommunernes selvbestemmelsesret til at ordne deres skolevæsens organisation.

Teoretisk landsopgørelse.

Hvis man uden at tage de mange variationer indenfor nævnte forhold i betragtning foretog en slags *teoretisk landsopgørelse* over det ene eller det andet strukturforslags

økonomiske virkninger — såvel de investeringsøkonomiske som de driftsøkonomiske virkninger — ville man stå med en opgørelse, hvis værdi var meget tvivlsom.

Planlægninger.

En sådan rent teoretisk fremgangsmåde må frarådes, og interessen samler sig derfor om eventuelle konkrete planlægninger som grundlag for en opgørelse. En konkret planlægning *for hele landet*, med hensyntagen til de varierende lokale forhold fra amt til amt, ville antagelig kunne give et overblik over, hvorledes de økonomiske virkninger af hvert af de fremsatte strukturforslag ville blive.

Det vil imidlertid være meget tidkrævende at foretage en så omfattende planlægning, og dennes værdi som vurderingsmateriale med hensyn til de økonomiske virkninger vil desuden være snævert forbundet med, i hvilken udstrækning de kommunale myndigheder i en given situation vælger at ordne kommunernes skolevæsen efter de ved planlægningen fulgte retningslinier.

Der rejser sig derfor det spørgsmål, om en mindre omfattende planlægning, foretaget for *et bestemt geografisk område* (f. eks. 10—15 kommuner), kunne være af nogen værdi som vurderingsmateriale.

En sådan planlægning for et område ville være en lille del af en landsplanlægning og ville give et nuanceret billede af forholdene og mulighederne for de kommuner, der blev omfattet af den.

Men det ville være særdeles betænkeligt, hvis man derefter — på grundlag af denne